

Evank liikkeen työnäystä 070408 Tiililä-seura

Dosentti, TT, kappalainen Seppo Suokunnas, esitys 7.4.2008 Helsinki, Tiililä-seurassa
rovasti Olavi Peltolan pyynnöstä

Ajatuksia evankelisen liikkeen työnäystä

Alkuhuomio: Tällä hetkellä tästä asiasta osaisivat paremmin puhua ne, jotka nyt ovat Evankeliumiyhdistyksen (SLEY) johtopaikoilla ja vaikuttamiskeskiossa. Itse olen siirtynyt sivummalle ja teen työtä srk-pappina (ja kohta eläkeläisenä).

Perusteemat evankelisen herätysliikkeen työnäyissä 2000-luvulla ovat edelleen melko tavalla muuttumattomat. Siten ne voidaan pitkälle johtaa jo rov F.G. Hedbergin toiminnasta (1811-1893) ja ajattelusta sekä Evankeliumiyhdistyksen historiasta (1873 alkaen).

Jotta jokin työnäky ja katsomus voitaisiin tunnistaa ”evankeliseksi”, siinä tulee mielestäni olla seuraavat elementit:

RAAMATTU

Raamattu on Jumalan sanaa, sana kestää ja pysyy, sillä on jumalallinen arvovalta Evank. liikkeessä liitytty ns pelastushistorialliseen raamattunäkemykseen (Gierz) ja toisaalta on nähty, että luterilaiset tunnustuskirjat ovat raamatuntulkinnan ohje.

Lainaan tähän joitakin Siionin Kanteleen Jumalan sana -lauluja

Johtopäätöksinä raamattutuntien ja raamattuluentojen tärkeys liikkeessä sekä hartaus- ym puheitten muotona se, että lähdetään raamatunkohdasta ja myös lainataan (perustellaan) Raamattua.

Ilmoitus-usko so että evankeliumi on Jumalan ilmoittama ja antama Pyhässä Raamatussa.

Ekskursio: V.1952 syntyi kohu past Erkki Niinivaaran kirjasta ”Maallinen vai hengellinen”. Niinivaara sanoi (Rapelin mukaan), että kirkon tulee aina etsiä uutta. Tiililä vastasi: ”Kirkko ei etsi evankeliumia, vaan se julistaa sitä” (so. Se on jo olemassa annettuna). Tähän rov Toivo Rapeli liittyi toimittamassaan lehdessä Sanansaattaja 1952 (ks myös Rapeli Kuohunnan vuodet s. 48)

LUNASTUSOPPI

Syntien sovitus ja lunastus Golgatalla, se on jo tehty, ”Golgatan täytetty työ”

Ef.1:7 (lunastus), 2:4-10 (armosta pelastetut); Gal.3:27(kaste); 4:4 (aika täyttyi); 2.Kor. 5:19-21 (sovitti maailman); Joh.6:29 (Jumalan teko); 6:40 (Pojassa elämä); 6:68 (ikuisen elämän sanat); Room.3:23-24; 4:5 (jumalattomien vanhurskaus); 5:1 (rauha); 8:1 (ei tuomiota); Hepr.10:10,19 (kertakaikkinen uhri); Tiit.3:4-5 (uud.synt.pesu); 1.Joh.2:2 (koko maailman sovitus) jne.

Keskeiset Siionin Kanteleen laulut, K.V.Tammisen 47 ”Se on täytetty” (227 ”On lunastukseen Jeesus jo täysi täyttänyt) ym

Tiililän käyttämät ilmaisut ”jo perfekti” ja ”heti-usko” (jotka juontuvat Hedbergin teksteistä).

VANHURSKAUTTAMISOPPI

forensinen vanhurskauttamisoppi aina tärkeä, ks Yksimielisyyden ohje tunnustuskirjoissa (s. 490-493 ym)

Yleinen vanhurskauttaminen ja koko maailman autuus

uskonvanhurskaus ei ole ristiriidassa edellisen kanssa, tasapaino Kristus edestämme ja Kristus meissä, vaikka aina ensin tulee aina Kristus edestämme (Golgatan työ).

Vanhursk.oppi on tärkein opinkohta (vaikka ei ole ns ”karsimisperiaate”, silti pitää ykkösaseman)

Lahkolaisten vastustaminen terveen vanhurskauttamisopin avulla.

KASTE

Jumalan teko, realistinen kastekäsitys UT:n perusteella

pelastusvarmuus ja ilo nousevat pyhästä kasteesta Jumalan lahjana

Kaste on myös eettisen elämän lähde ja voima (ks Lutherin Iso katekismus)

HERRAN PYHÄ EHTOOLLINEN

Jo 1800-luvulla liikkeessä tajuttiin realistisen ehtoollisnäkemyksen tärkeys (FGH:n ehtoolliskäytäntö poikkesi sen aikaisesta, sillä Kemiössä jaettiin sakramentti joka pyhä. Myöhemmin Turun suunnan liturgiset veljet ajoivat samaa rataa – ja nyt lähes koko kirkko!)

ehtoollisfrekvenssin korkeus (Pyhän Sydämen kappelin messut mutta samoin evankelisten käyttäytyminen srkntien messuissa) ja ylipäättään messun ja jumalanpalveluselämän kunnioittaminen

OPIN KOKONAISUUS

tunnustuskirjojen kokonaisuus, evankelisella liikkeellä ei ole mitään omia uskonkohtia tai -oppeja.

EVANKELIUMIJUHLAT

Jo Hedbergin ympärillä tungeksi kansaa ja seuroja, joihin Jumalan sana veti evankeliumin nälässä.

Oto-saarnaajia, ”kolportöörejä” 1870-2008 satoja, satoja saarnaajia

evankeliumi- ja lähetysjuhlainstituution synty varsinaisesti 1880-luvulta alkaen suurena

LÄHETYSTYÖ

Lähetys on evanklisen liikkeen ja sen teologian olemukseen kuuluva asia.

Lähetysajattelu aukeaa Jumalan sana-käsityksestä ja evankeliumista

silti: ns henkilökohtaisia todistuksia on käsittääkseni puheenvuoroina nykyään melko vähän

SIIONIN KANNEL

päälaulukirja 1874-81 alkaen nykypäivään asti (1999), pääkohdat

K i r k k o - o p p i

nousee ajoittain esille vaikka itse sitä ei aina haluta tai tajuta ymmärtää

monenlaista kirkkoajattelua, koska virkakysymys on sekottanut sitä
Kuitenkaan evank liike ei lähde Nokia Mission perään kirkkoa perustamaan kun ei edes Suomen Luther Säätiö ole lähtenyt siihen.

Ev liikkeessä taistellaan siitä, mitä on oikea ”tunnustususkollisuus” kirkossa, mitä oikea protesti Tällä hetkellä mielestäni Sley'n johto katsoo Suomen ev lut kirkkoa mielestäni liian tiukasti ja on jossakin määrin polkenut rikki seurakuntasuhteita. Sitä minä suren. Suuri evankelinen kansanliike ajattelee toisin, se ei jätä paikallisseurakuntaansa helpolla. Sley'n omistamien Luther-kirkkojen ja Luther-talojen -ketjua on pidetty liikkeen vahvuutena ja itsenäisyytenä. Mutta sekin heikentää seurakuntasuhteita, jos itsenäisyys kasvaa irrallisuudeksi seurakunnista. Sley ei voi kuitenkaan (kuten ei SEKL, ei SRO eikä muukaan järjestö) rakentaa kautta Suomen vaihtoehtomessuja paikallisseurakuntien messujen tilalle. Kirkko-oppi on pohtimatta loppuun asti.

V i r k a k y s y m y s

K a r i s m a t / Oppi Pyhästä Hengestä ja Jumalan sanasta tärkeämpi kuin karismat.

Y h t e y s – teema on puheissa ja asenteissa aliedustettu

P a l j o n h y v ä ä: Nykyinen kirkollinen keskustelu ei aina anna evank. liikkeestä tasapainoista kuvaa. Naispappeuskysymyksen takia jää valitettavasti huomaamatta se suuri hyvä, mitä liike kirkossa on tehnyt ja edelleenkin tekee. Esim. Sanansaattaja-lehti puutteistaan huolimatta tekee hyvin: kun se puolustaa teologisia näkökohtia, ajattelee Jumalan sanan ja uskon pohjalta, puhuu saarnan keskeisyydestä, vapaan armon keskeisyydestä, lähetyksen keskeisyydestä jne.

Tarvitsemme rukousta evankelisen liikkeen ja kaikkien herätysliikkeitten puolesta, jotta ne voisivat nykyajan kirkossa ja kansan keskellä täyttää tehtävänsä ja uudistua siinä Jumalan tahdon mukaisesti.